

Collegial: Tidende

for

Danmark og Norge.

Med kongeligt allernaadigst Privilegium.

Nr. 6. Den 6 Februar 1802.

Trykt i Kjøbenhavn hos Director Johan Frederik Schult.

Undertegnede ere Redaktører, Forlæggere og Udgivere af
denne Tidende:

Christian Knudsen.

Peter Johan Monrad.

Justitsraad og Deputeret i det
danſke Cancellie.

Justitsraad og Departements
Chef i det danſke Cancellie.

Offentlige Foranstaltninger.

Som nøiere Bestemmelser af de ved den danſke Marine værende Indretninger, har det behaget Hs. Majestæt, efter det kongelige Admiralitets-Collegiums Forestilling, under 6 November s. A., allernaadigst at fastsætte: at der, blandt Søe-Statens videnskabelige Embeder, for Fremtiden skal være eet for Skibbyggeriet, eet for Artillerie-Væsenet, eet for Mechanik og eet for Hydraulik, og at unge Officerer skulle videnskabeligen oplæres til disse Poster, skaffes Leilighed til at udvide deres Kundſkaber i fremmede Lande, forviſſes om imidlertid at ſtaa i Graden med Statens Officerer, gives Udſigt

til

til Levebrød, og derfor, naar de tiltræde eet af disse Embeder, nyde for sammes Bestyrelse 12 a 1400 Rdlr. aarligen, imod at udgaae af Søofficeers Gagering. Til ethvert af disse Embeder skal bestemmes een eller to Aspiranter, hver med 200 Rdlrs. Tillæg til den Gage, de nyde som Officerer i Staten, imod at de forrette een eller anden Subalterne Tjeneste, deres videnskabelige Fag vedkommende. Uagtet unge Officerer, underviste paa kongelig Bekostning, hertil fortrinligen skulle vælges, fordi deres militære Opdragelse gjør dem mere flidde, end andre, til at commandere iblandt og over andre Officerer, skulle dog unge Mennesker uden for Staten, med Talenter eller Kundskaber, ikke være udelukkede fra Afgang til den Deel af den kongelige Tjeneste, som vedkommer Mechanik og Hydraulik, men vel fra de andre Poster, da Skibbyggerie og Søartillerie udfordrer Erfarenhed i Sømandskab.

For at opnaae denne Hensigt, er det tillige allernaadigst befaleet:

- a) at de 6 Officerer, som efter foregaaende allernaadigst Resolution, have begyndt at modtage Underviisning af Lector Matheseos, skulle vedblive samme uafbrudt, og deres Fremgang, naar det aarlige Cursus er tilende, bedømmes ved en Examen, i Overværelse af Admiralitets-Collegiets Deputerede og nogle andre Videnskabsmænd, samt, naar Studeringerne da be-
- fand.

sandtes fuldbragte, atter ved Examination bedømmes, hvilke der maatte fortjene at reise paa kongelig Bekostning, hvortil alene fortrinlige Kundskaber, men ingen Anciennitet skal komme i Betragtning.

- b) Smedens de saaledes studere, skal enhver vælge sig den af de fire Videnskabsdele, som han anseer sig bedst oplagt til, hvilket da berettiger ham til at faae Udgang til alt det Locale ved Holmen og de indenlandske Indretninger, der høre til hans Fag; de som studere Skibbyggeriet anbefales til Fabrikmesterens særdeles Undervisning, og alle maae nuie være underrettede om Dagens Kundskaber her i Landet, inden de reise udenlands.
- c) Det Reise-Stipendium som saaledes til sin Tid findes nødvendigt, vedbliver i tre Aar, for de fire første, een til hvert Embed, og siden skulle nogle reise hvert andet eller tredje Aar, saaledes, at Videnskabernes Fremskridt kan følges her.
- d) Der skal, foruden de 10 Rdlr. maanedligt, som efter foregaaende allernaadigste Resolution ere tilstaaede hver af de Studerende til Haandbøger og Understøttelse, udsættes 200 Rd. aarligen i Søe-Statens Reglement, til Anskaffelse af saadanne kostbare mathematiske Værker, som det ei er hver Mands Leilighed at bekoste.

Paa General-Postamtets Forestilling har Hs. Majestæt, under 29 f. M., bifaldet: at der fra den 13 Mai næstkommende skal, istedet for den hidtil gaaende Post imellem Aalborg og Gladsstrand, anlægges en ridende Post imellem disse 2de Steder, hvilken skal lægge Veien over Hjørring, hvor der fra samme Tid skal oprettes et Postcontoir. Engang om Maaneden skal denne Post for det første i et Aar befordres med Bogn for at kunne medtage Passagerer og Postgods. Portoen for Brevene til og fra Hjørring, Gladsstrand, Schagen og Eæbye, til hvilke 3de sidstbenævnte Steder Posten nu kommer til at gaae en anden Bei, skal fastsættes i Overeensstemmelse med de Grundsætninger, som indeholdes i Brevposttarten, af 28 Marts f. A., hvorom en Placat fra General-Postamtet vorder udsærdiget.

Forgivninger.

For at hæve al Tvivl, i Henseende til Tinglysning af Skjæder og Pantebreve, der angaae enten Parceller af frie Hovedgaardstætt, eller Bøndergods, som afhændes fra Eædegaarde eller samlede Godser i Danmark, har Hs. Majestæt, ved en, igjennem det danske Cancellie, under 5 d. M., udsærdiget Plakat, fundet for godt at fastsætte til almindelig Regel: at Adkomstbreve paa deslige Eiendomme, der stilles fra komplette Hovedgaarde, skulle tillyses ved

Her.

Herreds, eller Birketinget; dog bør de, ved den første Afhændelse, tillige aflyses ved Landstinget, hvor de ældre Skjæder tilforn have været protocollerede; saa skulde og Pantebreve og andre Hæftelser paa saadanne Parceller og Bøndergaarde læses ved Hjeratinget. Derimod bør det, i Henseende til samlet frit Jordegods, forblive ved Lovens 5 B. 3 K. 28 Art.

Under 12 Januar d. A. er, af Stadtholderen i Hertugdømmene Schlesvig og Holsteen, udfærdiget en Anordning angaaende den Handel med Skoemagerarbeid, som maa drives af de handlende Borgere i Stæderne i fornævnte Hertugdømmer, af følgende Indhold: at, da der i nogle Stæder i Samme er opkommet Stridigheder mellem Skoemagerlaugene og de handlende Borgere om det Spørgsmaal: om det kan være de Sidste tilladt, at fælholde og sælge fremmed paa Kjøbgjort Skoemagerarbeid? saa har Hs. Majestæt, med Ophævelsen af det, som paa eet eller andet Sted i Laugsartiklerne derimod maatte indeholdes, under 30 Dec. f. A., resolveret: at det ei maa formenes nogen indenlandsk Skoemager af Stæderne og de laugsberettigede Flækker, mod Forevisning af det anordningsmessige Legitimationsbeviis, under samtlige Markmarkedet i Hertugdømmene, Hertsabet Pinneberg, Grevskabet Man-

zau og Staden Altona, at falholde sine Vare paa samme, og at Handelen med Skoe og Pampusser af Car. duan og alt hvidt og farvet Læder eller andet Løi bestanden skal være de handlende Borgere paa deres Opholdssted, og under Marsmarkederne, foruden dem, ogsaa fremmede Kjøbmænd og Skoemagere tilladt; og endelig, at, efter 6 Mars Forløb, Handelen med alle Slags Skoemagerarbeid skal være de handlende Borgere i Stæderne tilladt, til enhver Tid, men de fremmede Kjøbmænd og Skoemagere under de aarlige Markeder.

F u n d a t i o n .

For at lindre de Fattiges Vilkaar i Allderdommens og Skrøbelighedens Dage, og tillige at befrie Gaardmandene paa Baroniet Holsteenhuus i Syen fra at have Huusværelser i og ved deres Fæstegaarde, har afgangne Geheimeraad Adam Christopher Baron v. Holsteen, paa fornævnte Baronie, ladet oprette 6 Fattighuse, nemlig 2 i Diernisse By, 1 i Katterøe, 1 i Gustrup, 1 i Vesteraabye og 1 i Nye, til fri Bolig for 44 Familier eller 88 enkelte Personer, to og to tilsammen, af Baroniets Fattige. I den derover forfattede Fundats gjøres følgende Bestemmelser:

- 1) At Fundators næste og efterfølgende Lehnsherrer eller Besiddere af Godserne skulle give aarligen til begge
God.

Godfers Fattige, som boe og opholde sig i disse 6 Fattighuse, 100 Slettedaler eller 66 Rdlr. 4 Mk., som betales og udddeles af Lehnsherren til de Trængende iblandt dem efter Enhvers Omstændigheder, ved hvert Aars Julefest, uden at detsfor noget maa afdrages fra den aarlige Almisse af Godserne, som ved Anordningerne er eller vorder fastsatte.

- 2) Den fornødne Jildebrændsel af 6 Læs Tørv til hvert Bærelse eller hver Familie skal af enhver Byes Jordbrugere tilføres dem, da Lehnsherren hvert Aar lader paavise, i hvilken Tørvemose paa Baroniet de Fattige kan selv besørge dem skaarne, dog, for at afsværge Misbrug, under Opsigt fra Hovedgaarden.
- 3) Disse 6 Fattighuse skal Lehnsherren bestandigen holde vedlige og i god beboelig Stand, da det derimod staaer ham frit for, at udnævne de Fattige af Baroniet, som i dem skulle have fri Bolig.
- 4) Paa det at denne Indretning ei nogensinde skal forfalde eller komme i Uorden, enten formedelsk Lehnsherrens Graværelse eller andre Aarsager, skulle Sognepræsterne i Biggerstev, Diernisse og Besteraabye Sogne paasee denne Fundatses Efterlevelse og Opsyldelse; til hvilken Ende enhver Præst meddeles en vidimeret Copie af Fundatsen. Præsterne skulle een gang om Aaret tilligemed Degnene besøge disse Fattighuse, hver i sit Sogn, og, hvis de erfare nogen

gen Mangel i Fundatsens Efterlevelse, og deres Erindring derom til Lehnsherren maatte være sørgjeves, anmelde saadant for Stiftsøvrigheden, som paataler de Fattiges Nøt. En Gjenpart af Fundatsen skal derfor nedlægges i Stifteskisten.

Denne Fundats er, paa Ansøgning af nærværende Lehnsherre, Kammerherre Ditlef Baron v. Holsteen, under 15 Januar d. A., gratis confirmeret.

Blandede Efterretninger.

Under 2 d. M. er det tilladt J. Reizenstein af Næstved, med sit Skuespiller-Selskab, indtil videre, at opføre tyske Skuespil i Helsingør, imod af det deraf indkommende at erlægge en Afgift til de Fattige, efter Overeenskommelse med Stedets Øvrighed.

I Følge Rapport fra den Høistcommanderende for de kongelige danske Skibe i Middelhavet, Generaladjutant og Commandeur-Capitain Roefoed, dateret Livorno den 8 f. M., laae Fregatten Triton da der i Havnen under Kjølhaling, og kunde snart ventes færdig.

Under 22 Jan. d. A. er en, den 1 Octbr. f. A. oprettet, Convention til et Liigcasse-Societet i Randers allernaadigst confirmeret, for saavidt angaaer sammes 16 Artikel, som bestemmer, at ingen Beslag eller Arrest

rest kan gøres paa de Vedkommende udbetalende Begravelses-Penge.

Instruction for Taarn-Vægterne i Kjøbenhavn,
dateret Stadens Politie-Kammer den 16 Jan.
1801

§ 1. Taarnvægterne skulle nøie og under den i Forordningen, af 19 Juli 1799 dens 152 §, fastsatte Straf, efterkomme alt hvad bemældte Forordnings 59 § befaler; og, paa det ikke nogen af dem med Uvidenhed om sammes Indhold skal undskyldes sig, anføres disse §§ her Ord til andet, saaledes: § 59. Naar Skorsteens- eller Huus-Ild opkommer, skal Eieren, eller, naar Eieren ikke boer i Huset, Beboerne i samme, og hvo, som ellers først bliver Ilden vaer, strax anmeldte det for den i Districtet nærmest boende Districts-Capitain, og dernæst for den nærmeste Vagt. Districts-Capitainen skal strax besørge det anmeldte for Brandmajoren. Naar Eieren, eller Beboerne af Huset, ei vove at forlade Ilden, skal det være de nærmeste Gjenboeres Pligt, paa hans Forlangende, ufortøvet at gøre den anmeldte Anmeldelse. Fra Vagten skal da strax affendes en Mand til Gouverneuren eller Commandanten, og en anden til de nærmeste af de 3 Kirker: Vor Frue, St. Nicolai og Vor Frelseres Kirketaarne, hvor han skal tilraabe Taarnvægterne fra Gaden, hvor Ilden er, og der:

derfra gaae til den ved Ildbrand høistcommanderende Officeer af Militair-Staten. Een af Taarnvægterne skal da strax gaae til Politimesteren, Stadshauptmanden og til Holmens Chef, hvorfra det mældes til den Admiral, som har Sæde i Over-Brand- og Vand-Commissionen. Taarnvægterne skulle strax, naar Ild opkommer, om den er i en Skorsteen, klemte 1 Slag med Stormkloffen, og da udhænge et Flag om Dagen, og en Lygte om Natten, til den Side, hvor Ilden er. De skulle ogsaa, naar de tilkjendegive Huus-Ild, klemte og udhænge Flag, isald det er om Dagen; men klemte og udhænge Lygter, dersom det er om Natten, og det paa følgende Maade, for at betegne det District, i hvilken Ilden er opkommen, nemlig: naar det er i Rosenborg- og Klædeboe-Quateers District, skulle de klemte 2de Slag af Gangen med Stormkloffen, og udhænge 2 Flag eller Lygter til den Side, hvor Ilden er; i Rjabmager- og Frimands-Quateers District, slaae 3de Slag med Kloffen, hver Gang de klemte, og udhænge 3 Flag eller Lygter; i Vester- og Nørre-Quarterers District, slaae 4 Slag med Kloffen, hver Gang de klemte, og udhænge 4 Flag eller Lygter; i Snarens-Strand- og Øster-Quarterers District, slaae 5 Slag med Kloffen, hver Gang de klemte, og udhænge 5 Flag eller Lygter; i St. Annæ-Øster- og Vester-Quarterers District, slaae 6 Slag med Kloffen, hver Gang de klemte,

og

og udhænge 6 Flag eller Lygter, og i Christianshavns
 Quarteers District staae 7 Flag med Kloffen, hver
 Gang de klemte, og udhænge 7 Flag eller Lygter.
 Naar der er givet Tegn, at Ilden er udbrudt i et
 Huus, skal Berger-Trommen røres. Dersom der til
 samme Tid opkommer Ild paa 2de Steder i samme
 District, da skal der om Dagen udhænges et Flag, og
 om Natten en Lygte, ved Siden af det nederste af de
 første Flag eller Lygter. Opkommer imidlertid Ilds-
 vaade i et andet District af Staden, da skulle Taarn-
 vægterne udhænge endnu et Flag eller Lygte, høit over
 de første, og paa den Side, hvor Tegn skal gives til
 det Sted, hvor den nye Ild er udbrudt, udhænges
 Flag eller Lygter efter samme Regel, som foran for en-
 felt Ild er foreskrevet, og betegnes begge Districterne
 hverviis ved Kloffernes Klemten. De Tegn, som
 gives med Klemtning fra nogen af de 3 benævnte Kir-
 ker, skulle strax ved de andre Kirker igjontages, og ved
 de Kirker, hvor ingen Taarnvægtere ere ansatte, skulle
 Graverne igjontage de befalede Tegn med Klokkerne.
 Naar Taarnvægterne først, og førend de paa foransorte
 Maade advares, blive Ilden vaer, skulle de, uden Op-
 hold, klemte, samt udhænge Flag eller Lygter, saaledes
 som foran er befaleet, og strax mælde det for Districts-
 Capitainen, Brandmajoren, Politimesteren og Stads-
 hauptmanden. § 152. Forsømmer nogen Taarnvæg-
 ter

ter, i Ildbrands Tilfælde, strax at give Tegn fra Taarnet, hvor han derfor straffes med at hensættes 14 Dage paa Bånd og Brød, og have sin Tjeneste forbrudt. Dersom han giver urigtigt Tegn, straffes han med Fængsel paa Bånd og Brød i 8te Dage. Steer det oftere, da straffes han ligeledes med Fængsel paa Bånd og Brød i 14 Dage, og 3die Gang have sin Tjeneste forbrudt. Dersom han forlader sin Post, straffes han med Hensættelse i Forbedringshuset paa 2 Maaneder og haver sin Tjeneste forbrudt. Dersom Taarnvægteren findes sovende paa sin Vagt, straffes han med Fængsel paa Bånd og Brød i 14 Dage, og anden Gang skal han have sin Tjeneste forbrudt. § 2. Skulde uden for Stadens Porte, eller andre nær Staden liggende Stæder opkomme Ild, skal de opfylde alt hvad i foregaaende § er beselet. § 3. Ingen af Vægterne maae være borte fra Taarnet om Natten. Den, som har Vagten, skal bestandigen have Udskift, for, om Ild maatte bemærkes, da i saa Fald at kalde de andre til sig, for at hjælpe ham til at fuldbyrde alt hvad som er beselet. Om Dagen maa kun een af Vægterne forlade Taarnet, og strax indfinde sig sammesteds ved opkommende Ild. § 4. Enhver af Vægterne skal holde Vagt i 2 Timer, efter Omgang imellem dem. Den vagthavende maae ikke forlade sin Post, førend den, som efter Tour skal afløse, har indfunden sig. § 5. Vægterne

terne skulle raabe hvert Kvarteer, hvad Klokken er. Ligeledes hver halve Time, foruden Klokkeslettet det sædvanlige Vægtervers, og endeligen hver Time, foruden Klokkeslettet det almindelige Vægtervers. Raabet og Sangen skal see til alle Taarnets Sider. § 6. Taarnvægterne skulle bestandigen have Lys i de befalede Brandlygter, paa det at samme strax kan tændes og udhænges i paakommende Tilfælde. De skulle ligeledes have en Haandlygte i Beredskab for at kunne bruges ved Klemtrængen. § 7. Den Lampe, som hænger i Taarnet, skulle de holde i forsvarlig Stand og tændt, fra det mørknes indtil Dagen fremkommer. Den som tiltræder Posten, skal først eftersee, om denne Lygte brænder forsvarlig. De skulle, hver for sig, bestandigt have Fyrtoi med Tilbehør, paa det at Lampen strax kan tændes, om den ved et Tilfælde udslukkedes. § 8. Skulde nogen Dyrstfældighed enten paa Flag, Lygter eller øvrigt blive til, have de det usfortøvet hertil at anmelde, paa det at sligt kan blive istandsat. § 9. Med Vagt-Klokkens Ringning forbliver det som sædvanligt, at nemlig: i Januar og December Maanedet ringes fra Kl. $3\frac{1}{4}$ til 4, i Febr. og Novbr. fra Kl. $4\frac{1}{4}$ til 5, i Marts og Octbr. fra Kl. $5\frac{1}{4}$ til 6, i April og September fra Kl. $6\frac{1}{4}$ til 7, i Mai, Juni, Juli og August fra Kl. $7\frac{1}{4}$ til 8. § 10. De have i øvrigt at rette sig efter de Ordre, som gives dem fra Politimesteren eller

eller Brandmajoren. § 11. De skulle nyde for deres Tjeneste hvad dem hidtil er tillagt eller tillagt vorder; og maae de ikke forlade Tjenesten førend efter 8 Dages foregaaende lovlig Opsigelse til Vægter-Inspecteuren.

Ledige Embeder.

Under det danske Cancellie: Byefoged- og Byeskriver-Embedet i Skagen; Størens Sognekalde i Trondhjems Stift, Indkomster 444 Rdlr., heraf svares til den entledigede Sognepræst en aarlig Pension af 300 Rdlr.

Befordringer og Afgang.

Under det danske Cancellie: Den 5 Februar er den residerende Kapellan til Fredensborg Slots-Menighed, samt Asminderød og Grønholt Sogne, J. H. Bang, beklædt til Sognepræst for Nykøbing og Rørvig Menigheder i Sjælland, og i hans Sted den residerende Kapellan for Corsær og Taarborg Menigheder, E. Saxtorph, samt i dennes Sted Cand. Theol. M. Mehl; den resider. Kapellan for Eidanger Præstegjæld i Aggershuus Stift, J. N. Krog, til Sognepræst for Skudesnæs Præstegjæld i Christiansands Stift; Læreren ved det kønigsbergste Skolelærer-Seminarium, G. Langberg, til Sognepræst for Moss Menighed i Aggershuus Stift; den resider. Kapellan for Bindsø Præstegjæld

gjæld i Christiansands Stift, F. E. Dreier, til Sognepræst i Kragerøe og dets Anner Sannichedahl i Aggershuus Stift, og i hans Sted Personal-Kapellan B. Schmit til residerende Kapellan i Vandsøe; Cand. Theol. J. Teilmann til Sognepræst for Elling og Tolne Menigheder i Nalborg Stift; Cand. Theol. W. A. Worsøe til Sognepræst for Laastrup og Schaltse Menigheder i Viborg Stift; Sognepræsten for Lemvig og Nørre-Lem i Ribe Stift, H. Esmann, til Sognepræst for Hjøgd og Strelluf Menigheder i samme Stift, og den residerende Kapellan for Taarnbye Menighed paa Ainaager, J. Lund, igjen til Sognepræst for bemældte Lemvig og Lem Menigheder; Aftensangspræst og Rector ved Skolen i Bragerneæs, C. Tybring, til Sognepræst for Karlebye, Nørre-Ørslev og Hørrebye Menigheder paa Falsster; forrige personel-Kapellan til Førde i Bergens Stift, C. Daae, til Sognepræst i Bardøe huus under Trondhjems Stift; Procurator F. E. Skønau til Byesoged og Byeskriver i Lemvig, samt Herredsfoged og Herredsskriver i Schodsborg og Bandsuld Herreder under Ringkjøbing Amt; Byesoged og Byeskriver i Skagen, C. A. Tetens, til Herredsfoged i Skads Herred under Ribe Amt; Procurator A. M. Nørup til Virkedommer og Skriver paa Fanøe under Ribe Amt; Examinatus Juris J. Aagaard til Byesoged og Byeskriver i Greenaae, samt Herredsfoged og Skriver i Nørre-

Herø

Herred under Randers Amt; Personel-Kapellan for Sarslef Menighed i Hyen, B. Mathisen, confirmeret til Sognepræst for Gudme og Brudager Menigheder i bemældte Hyen.

Under Generalitetet: Den 27 Januar er den ved Livregimentet Ryttere staaende Oberst-Lieutenant, Greve af Ahlefeldt-Laurvig, efter Ansøgning, i Naade afgaaet fra sin Charge ved bemældte Regiment, men derimod forbleven ved Landeværnet, som Commandeur for den langelandtske Landeværn-Batallion, hvorhos ham tillige er forundt Generalmajors Character af Cavalleriet; Major v. Funch, af det sjællandske Rytter-Regiment, befuldret til Commandant paa Bornholm, og derhos benaaded med Oberst-Lieutenants Character af Infanteriet; Prem. Lieutenant v. Huitfeldt, af det søndensjællandske Infanterie-Regiment, forundt Capitains Character; Bagtmester Wally befuldret til Prem. Lieutenant ved det frederiksortske Garnisons-Compagnie og til Bagtmester-Lieutenant ved Frederiksorts Fæstning.

Under General-Toldkammeret: Den 3 Februar er Capitain J. P. Möller udnævnt til Told- og Consumptions-Kasserer i Bogenf.

Under General-Postamtet: Den 29 Januar er Apotheker J. L. Hartman i Hjørring udnævnt til Postmester sammesteds.

Under Rentekammeret: Den 27 Januar er Greve H. C. Raunau udnævnt til overordentlig Medlem af den schlesvig-holstenske Land-Commission, og Assessor i bemældte Commission, P. Hoe, efter Ansøgning, i Naade entlediget. Den 3die Februar: Kammer-Assessor og Landfriver i Søndern, S. C. Lüders, befuldret til Amtsforvalter i Sønderborg.

Af denne Tidende udgives ugentligen eet Nummer, der forsendes med de tidende Poster til Norge, de danske Provindser og Hertugdømmene.